

РАЗОМ З ГРОМАДОЮ

СТРАТЕГІЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

на період до 2020 року

Іван МОВЧАН

Голова Вінницької
обласної державної адміністрації

Наша область має значні природні багатства, родючі чорноземи, потужний агропромисловий комплекс. А головне багатство – працюючі і талановиті люди, які своєю невтомною працею щодня творять історію своєї країни.

Системний і послідовний рух уперед неможливий без стратегічного планування. Стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року стане базовим документом області на найближчий період.

У житті громади, як і в житті людини, важливі різні аспекти. Активними учасниками створення Стратегії регіонального розвитку були представники територіальних громад Вінниччини, що дозволило максимально врахувати потреби жителів області. Адже в основі планування розвитку території повинні бути інтереси громади.

Стратегія регіонального розвитку – це своєрідний дороговказ, який допоможе Вінниччині крок за кроком рухатися до цивілізованого суспільства і досягати основної мети – підвищення якості життя громадян.

Сергій ТАТУСЯК

Голова Вінницької
обласної ради

Стратегічне планування розвитку дозволяє узгодити співпрацю трьох секторів - влади, підприємницьких структур та громадських організацій, оптимально використати наявні територіальні ресурси, найкраще спланувати навчання і підготовку необхідних для територіальної громади кадрів. Тому актуальність стратегічного планування на сьогоднішній день є надзвичайно своєчасною і вкрай необхідною.

Стратегія регіонального розвитку допоможе Вінниччині у перспективі сформувати сучасний аграрний комплекс, розвинути промисловість, потужну економічну та соціальну сфери життєдіяльності.

Вперше в історії Вінниччини влада формує стратегічний план не у чиновницьких кабінетах, а разом з громадою! Впевнений, що жителі села, селища, міста краще знають, які проблеми в громаді є гострими і терміновими та від вирішення яких залежить завтрашній день їхніх дітей та онуків.

Зміст

Стратегічне бачення та пріоритети	5
Бачення	6
Мета	-
Виконання Стратегії 2015	7
Точки росту	8
Поточні досягнення та тенденції	9
Промисловість	10
Сільське господарство	12
Розвиток малого підприємництва	-
Інноваційний розвиток	14
Зовнішньоекономічна діяльність	-
Транспорт та зв'язок	16
Транспортна інфраструктура	-
Зв'язок	-
Навколишнє середовище	18
Забруднення середовища	-
Заповідні території	-
Людський капітал	20
Демографічна ситуація	-
Освіта	-
Наука та інновації	21
Охорона здоров'я та відпочинок	23
Охорона здоров'я	-
Туризм і відпочинок	24
SWOT-аналіз	25
Внутрішні фактори	-
Зовнішні фактори	26
Стратегічні цілі та стратегічна карта	27
Стратегічні цілі	28
Стратегічна карта	30
Додатки	31
Показники оцінки виконання стратегічних цілей	32

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ ТА ПРІОРИТЕТИ

Бачення

Стратегічне бачення майбутнього Вінниччини було сформульовано громадою області наступним чином:

Вінницький регіон – розвинений промислово-аграрний, науково-виробничий, культурно-освітній центр

України та Поділля, де створені умови для якісного рівня життя громади, шляхом інноваційного розвитку економічного потенціалу і створення позитивного інвестиційного клімату.

Тобто жителі області бачать її такою:

Мета

Метою Стратегії регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року є підвищення якості життя та добробуту населення на основі зростання конкурентоспроможності економіки області, впровадження інноваційно-інвестиційної моделі сталого розвитку на сучасній технологічній основі, комплексного економічного і соціального розвитку міст, районів, селищ і сіл області.

Наскільки далеко що області до того "ідеального" майбутнього, що визначене стратегічним баченням?

Чи досягла область поставленої перед нею стратегічної мети?

На ці питання можна отримати відповідь, проаналізувавши результати реалізації Стратегії регіонального розвитку Вінницької області на період до 2015 року.

Виконання Стратегії 2015

Рівень виконання Стратегії регіонального розвитку Вінницької області на період до 2015 (далі – Стратегія 2015) року оцінювався за статистичними показниками соціально-економічного розвитку області станом на початок 2012 року.

В Стратегії 2015 було передбачено 12 напрямів розвитку області, до кожного з яких були віднесені певні заходи, очікувані результати та показники оцінки їх досягнення.

Для оцінки досягнутих результатів за показниками, для яких в Стратегії 2015 були визначені цільові значення, використовувався метод відстаней. Однак, для більшості показників цільові значення визначені не були, тому в якості цільового було прийнято середнє значення відповідного показника по Україні (без врахування м. Києва), а якщо відповідний показник у офіційній статистиці відсутній, то проводилася лише оцінка тренду (динаміки) за такими показниками. При цьому позитивний тренд прирівнювався до 100% виконання, а негативний – до 0%. Якщо тренд відсутній (показник змінюється незначно, або коливається навколо певного значення, то він прирівнюється до 75% виконання. Показники, виконання яких становить від 0 до 70% включно вважаються невиконаними і виділяються **червоним** кольором; від 70 до 90% включно – вважаються недовиконаними і виділяються **жовтим** кольором; більше 90% - вважаються виконаними та виділяються **зеленим** кольором.

В результаті аналізу були отримані такі результати:

№ п/п	Найменування пріоритетного напрямку	Виконання за період 2007-2011 рр.
	Темп зростання(зменшення) валового регіонального продукту	● 100,0
0.	продукту	● 100,0
1.	Реальний сектор економіки	● 90,8
2.	Інвестиційна діяльність	● 108,8
	Зовнішньоекономічна діяльність	● 142,8
3.	діяльність	● 142,8
	Фінансові результати діяльності підприємств	● 92,3
4.	діяльності підприємств	● 92,3
5.	Соціальний сектор	● 68,0
	Розвиток малого підприємництва	● 34,7
6.	підприємництва	● 34,7
7.	Споживчий ринок	● 99,8
8.	Розвиток людських ресурсів	● 82,1
	Екологія та використання рекреаційного потенціалу	● 82,3
9.	рекреаційного потенціалу	● 82,3
10.	Інноваційний розвиток	● 47,0
	Транскордонне співробітництво	● 75,0
11.	співробітництво	● 75,0
12.	Просторовий розвиток	● 96,6
	Рівень виконання Стратегії 2015	● 86,2

За шістьма з дванадцяти напрямів Стратегія 2015 була виконана, за трьома – недовиконана, а за ще трьома рівень виконання становив менше 60%.

В цілому Стратегію 2015 станом на початок 2012 року було виконано на 86,2 %.

Точки росту

"Точкою росту" для регіону є такий вид діяльності або сектор економіки або конкретний проект, розвиток якого забезпечує розвиток соціально-економічної системи регіону в цілому.

Необхідно розглядати різні типи або "простори" зростання: зростання сировинного потенціалу; технологічне зростання; соціальний розвиток і зростання людського потенціалу, розвиток виробничого потенціалу, розвиток соціальної і виробничої інфраструктури, збільшення капіталізації регіональних активів. Однак, в кінцевому рахунку, різні типи зростання є умовою або передумовою подальшого зростання ВРП в регіоні і даний показник є одним з основних критеріїв ефективності або показником результативності активізації точок зростання в регіоні.

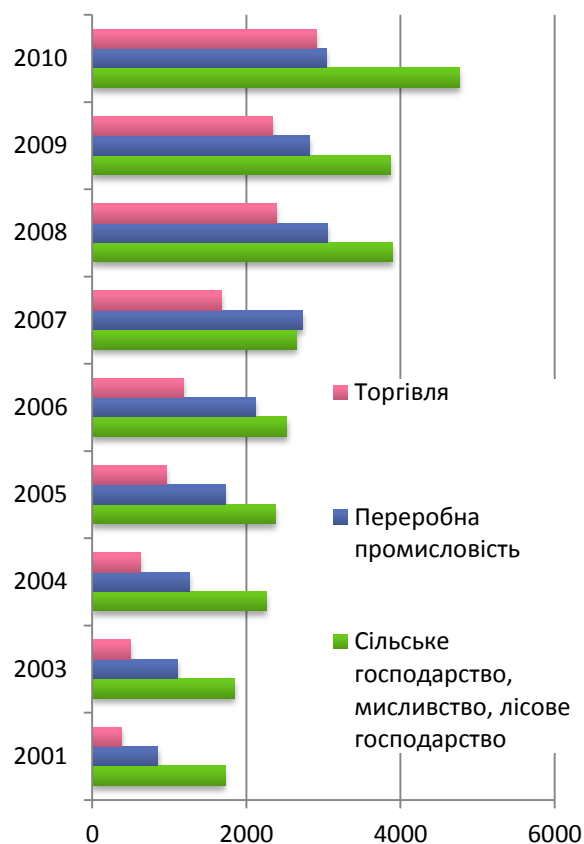
При визначенні пріоритетних галузей економіки Вінницької області ("точок росту") на перспективу до 2020 року були використані дані офіційної статистики – Державної служби статистики України та Головного управління статистики у Вінницькій області, а також дані міжнародних економічних організацій та рейтингових агентств (Moody's, ЄБРР, МВФ, Світового банку).

Всі види економічної діяльності області мали за період з 2001 по 2010 рік

позитивний тренд розвитку, однак, найбільші значення коефіцієнтів приросту отримали:

- сільське господарство, мисливство, лісове господарство;
- торгівля;
- переробна промисловість

ВДВ за видами економічної діяльності (факт, млн.грн.)

Подальший аналіз підтвердив те, що саме ці види економічної діяльності є "точками росту" економіки Вінницької області.

ПОТОЧНІ ДОСЯГНЕННЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ

Промисловість

Область має багатогалузевий промисловий комплекс, провідне місце в якому займають харчова галузь, електроенергетика та машинобудування і металообробка.

Стратегічно важливими для економіки області є харчова промисловість, виробництво електроенергії, газу та води і машинобудування, які займають істотну частку у структурі продукції (робіт, послуг) області.

Обсяг промислового виробництва за 2012 рік перевищив на 7,1 % обсяг 2011 року (по Україні – 98,2 %). А за обсягом реалізованої продукції область отримала приріст у 1,3 млрд. грн. Серед регіонів України за індексом виробництва промисло-

вої продукції Вінницька область залишила за собою 3 місце.

У 2012 році підприємства харчової галузі збільшили випуск продукції у порівнянні з 2011 роком на 1,7 %, добувної – перевищили минулорічний рівень виробництва на 4,3 %. Виробництво готових металевих виробів зросло на 3,0 %, продукції хімічної галузі – на 22,3 %. Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води збільшилось на 29,3 %.

Не вийшли на рівень обсягу виробництва промислової продукції 2011 року підприємства легкої галузі (83,3 %), деревообробної (89,6 %), машинобудування (80,2 %), підприємства по виробництву будівельної продукції (83,9 %), видавничої діяльності (94,4 %).

На підприємствах з виробництва електроенергії, газу та води обсяги продукції зросли проти рівня 2011 року на 29,3 %.

В плані збільшення в енергетичному балансі частки енергоносіїв, які виробляються з відновлюваних джерел енергії, у 2013 році ТОВ "Біоенергетичний альянс" (м. Київ) у м. Могилів-Подільському передбачається розпочати будівництво геліоелектростанції потужністю 5,0 МВт.

У 2013 році є перспектива розширення підприємств по виробництву електроенергії і за рахунок ТОВ "Імперіал енерго", смт. Вендичани.

KM 2

Сільське господарство

Вінниччина має один із найпотужніший у державі агропромисловий комплекс, основу якого складають 2121 сільськогосподарське підприємство, в т.ч. 1464 селянських фермерських господарства. В області функціонують 4 науково-дослідні станції, інститут кормів УААН, аграрний університет, 4 коледжі та 5 технікумів.

В галузі зайнято біля 48,8 тис. працівників. В області використовується 2 015,8 тис. га сільськогосподарських угідь, з них 1 726,4 тис. га ріллі, 52,5 тис. га багаторічних насаджень, 50,6 тис. га сіножатей, 186,3 тис. га пасовищ. За розмірами сільськогосподарських угідь область займає серед регіонів України 9 місце.

Вінниччина має найбільший бурякоцукровий комплекс, займає провідні позиції по валових зборах зернових культур, в картоплярстві, садівництві та тваринництві. В області сконцентровано 13-14 % наявних в Україні площ цукрових буряків, і 5-6 % зернових культур.

За 2011 рік усіма категоріями господарств області вироблено 4,2 млн. тонн зернових культур (+36 % до по-

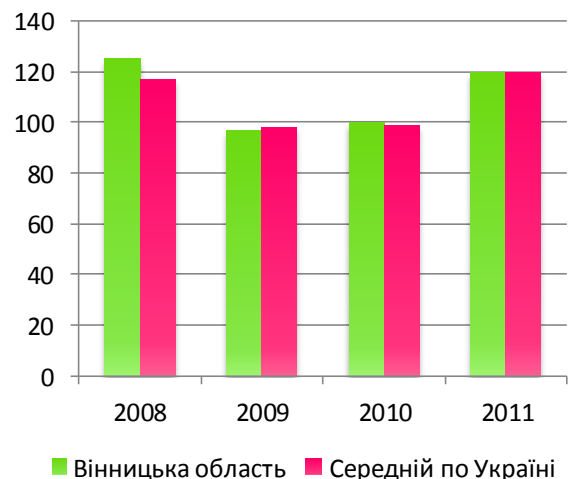
Розвиток малого підприємництва

В малому бізнесі Вінницької області зайнято майже 26 % усього зайнятого населення області, або понад 180 тис. осіб.

За даними моніторингу у 2012 році започаткували діяльність 6 637 новотворених суб'єктів господарювання, що на 2,6 % менше порівняно з 2011 роком, із яких 1 080 – юридичні особи

переднього року), 3 млн. тонн цукрових буряків (+23 % до попереднього року), 1,9 млн. тонн та 0,4 млн. тонн картоплі та овочів відповідно (+17 % та +25 % до попереднього року). А також продукції тваринництва: 836,5 тис. тонн молока (+0,3 % до попереднього року), 65,1 тис. тонн м'яса (-4,3 % до попереднього року), яєць – 846,7 млн. штук (+6,2 % до попереднього року).

Зростання (зменшення) валової продукції сільського господарства, %

(на 0,6 % більше порівняно з 2011 роком) та 5 557 – фізичні особи-підприємці (на 3,1 % менше порівняно з 2011 роком).

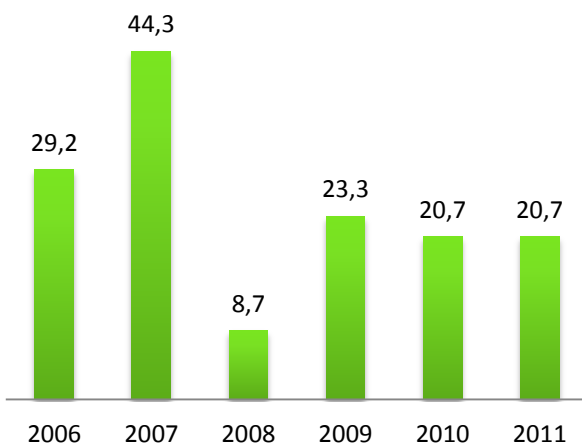
Протягом поточного року припинили господарську діяльність 7 719 суб'єктів господарювання (600 – юридичні особи та 7 119 – фізичні особи-підприємці), що на 18,5 % менше порівняно з 2011 роком.

Інвестиційний розвиток

За період 2007-2011 рр. частка Вінницької області у загальному обсязі інвестицій в основний капітал (у капітальне будівництво і придбання машин та обладнання) загалом в Україні збільшилася з 2,2 % – у 2007 р. до 2,7 % – у 2011 році, тобто на 0,5 в. п. За цей період простежується тенденція зменшення абсолютного приросту прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в області з 44,3 млн. дол. США – у 2007 р. до 20,7 млн. дол. США – у 2011 р.

Абсолютний приріст (зменшення)
ПІІ, млн. дол. США

Проте обсяг прямих іноземних інвестицій на одну особу збільшився з 64,2 дол. США – у 2007 р. до 125,3 дол.

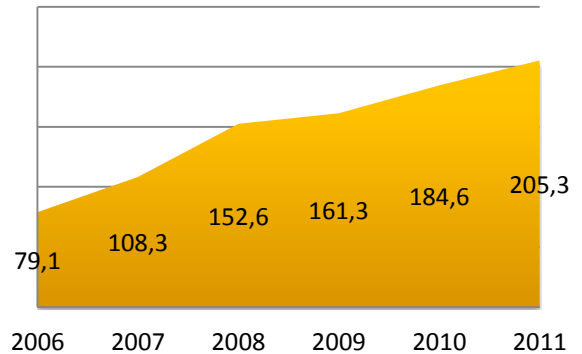
Зовнішньоекономічна діяльність

За період з 2007 до 2011 року експортні поставки товарів з Вінницької області зросли на 36,2 % з 485,9 млн. дол. США у 2007 році до 661,6 млн. дол. США у 2011 році.

Показник імпорту товарів у 2011 році по відношенню до 2007 року виріс на 125,8 %, з 305,6 млн. дол. США у 2007 році до 384,5 млн. дол. США у 2011 році.

США – у 2011 р. на початок року наростаючим підсумком.

Обсяг ПІІ наростаючим підсумком,
млн.дол. США

Різке падіння темпів зростання (зменшення) за зазначеними вище основними показниками розвитку інвестиційної діяльності припадає саме на період 2007-2009 рр., а вже у 2010 році відмічається значне зростання значень за цими показниками.

Обсяг прямих інвестицій з області в економіку інших країн світу на 1 жовтня 2012 р. становив 167,1 тис. дол. США. Переважна більшість інвестицій внесена в економіку Російської Федерації та Молдови. Основними інвесторами з області є підприємства харчової промисловості.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту мав значні коливання. Максимальне його значення припало на 2009 рік – 1,82. Мінімальне значення зафіксоване у 2008 році на рівні 1,16, тоді як середнє значення коефіцієнту покриття експортом імпорту по Україні становить 0,8 і не перевищувало значення 0,87.

АЕРОПОРТ

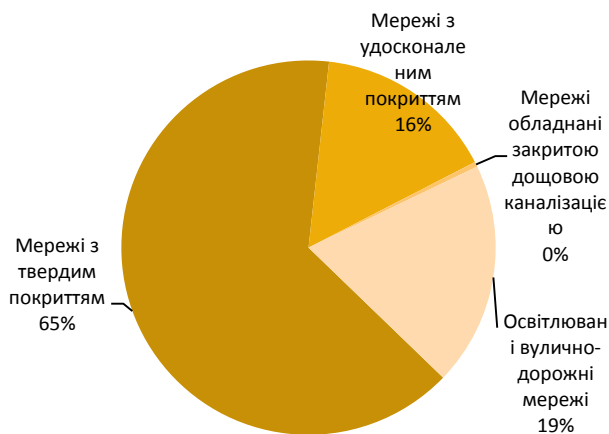
Транспорт та зв'язок

ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА

Транспортна галузь має добрі перспективи розвитку, враховуючи вигідне географічне розташування області в центрі України.

Загальна протяжність залізничних магістралей складає 1 129,6 км. Стратегічно важливими залізничними вузлами є станції Козятин та Жмеринка. Щільність залізничних колій загального користування на 1 тис. кв. кілометрів території становить 42 км, що вище середнього рівня по державі. Розгалужена мережа залізничних доріг з'єднує всі основні промислові центри регіону з містами України, СНД, Європи.

Загальна протяжність вулично-дорожньої мережі міст та селищ області складає 16 535,43 тис. км:

Мережа автомобільних доріг загального користування у Вінницькій області становить 9 519,2 км, в тому числі державні автомобільні дороги – 784,5 км, із яких міжнародні автодороги – 361,4 км (Стрий – Тернопіль – Кіровоград – Знам'янка – 181,9 км; Житомир – Вінниця – Могилів-Подільський – 178,1 км) та регіональ-

ні автодороги – 423,1 км (Немирів – Ямпіль – 118,6 км; Кремінець – Б. Церква – 45,0 км; Церква – Тетіїв – Литовець – Гуменне – 93,7 км; Бердичів – Хмільник – Літин – 58,7 км; Немирів – Могилів-Подільський – 107,1 км).

Аеропорт "Вінниця" займає вигідне географічне положення і може бути задіяний на пасажирських та вантажних перевезеннях із Китаю, Росії та Близького Сходу.

ЗВ'ЯЗОК

В області послуги зв'язку забезпечують потреби всіх категорій споживачів. За 2012 рік доходи від реалізації послуг пошти та зв'язку становлять 1 870,7 млн. грн. Найбільша частина в загальних обсягах доходів належить мобільному телефонному зв'язку – 1 459 млн. грн. (77,9 %), та міському телефонному зв'язку – 117,2 млн. грн. (6,2 %). Кількість абонентів мобільного зв'язку нараховує більше 1,7 млн. осіб.

Телефонна мережа області на 01.01.2012 р. нараховує 320,3 тис. основних телефонних апаратів в т.ч. міських – 233,3 тис. та сільських – 87 тис. апаратів.

Кількість основних домашніх телефонних апаратів становить 273,8 тис. одиниць. Насиченість телефонних апаратів на 100 сімей області становить 43 при середньому показнику по Україні 58 телефонних апаратів. Станом на 01.01.2012 р. в середньому на 100 сімей в міській та сільській місцевостях припадає 65 та 23 телефонних апаратів відповідно.

Навколишнє середовище

ЗАБРУДНЕННЯ СЕРЕДОВИЩА

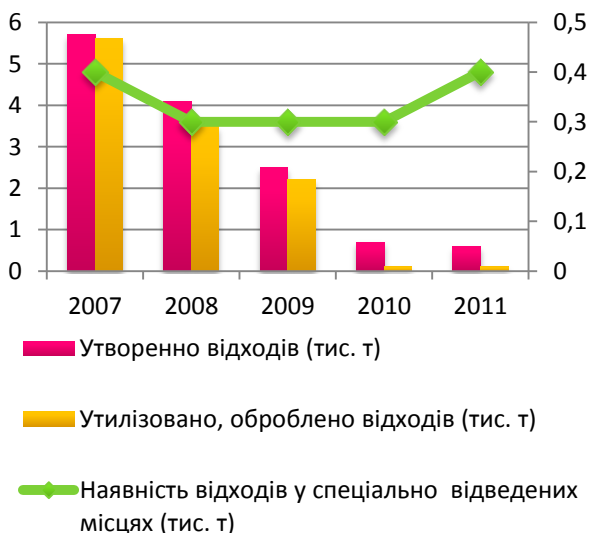
Вінниччина, в цілому, характеризується як порівняно благополучний регіон із значно меншим, ніж в інших промислових областях, рівнем забруднення атмосферного повітря.

Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря, т

Впродовж тривалого часу утилізація побутових відходів продовжує залишатись однією з загальніших проблем екологічної безпеки Вінниччини. Потреба в нових полігонах у 2012 році зросла порівняно з 2010 роком на 112,5 %. На сьогодні Вінниччина потребує 54 полігони загальною площею 154 га.

Поводження з відходами

Станом на 1 січня 2012 року у спеціально відведених місцях або на об'єктах та на території підприємств Вінницької області накопичилось 0,4 тис. т відходів. У період з 2007 року по 2011 рік їх наявний обсяг не змінився, тоді як утворення відходів на території області значно скоротилося – з 5,7 тис. т. у 2007 році до 0,6 тис. т. у 2011 році, загалом утворення відходів знизилось на 10,5 % у 2011 році порівняно з 2007 роком.

ЗАПОВІДНІ ТЕРИТОРІЇ

В області під охороною знаходиться 395 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 57,3 тис. га. що становить 1,9 % від загальної площі області. В т.ч. 46 об'єктів загальнодержавного значення, які займають площу 45,6 тис. га. Природні умови Вінниччини дуже різноманітні. Це лісові масиви, степові, лучно-болотні та водні комплекси, кам'яністі розсипи Придністров'я, мальовничі ландшафти Побужжя. Для Поділля, як частини Лісостепу, характерний дуже багатий генофонд флори та фауни, в тому числі рідкісних та зникаючих, реліктових, ендемічних видів рослин, тварин, грибів. З метою їх збереження, на території області на даний час функціонує 21 заказник, 10 пам'яток природи, 11 парків – пам'яток садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення та 109 заказників, 185 пам'яток природи, 25 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, 30 заповідних урочищ місцевого значення загальною площею 11,7 тис. га.

Людський капітал

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ

Станом на 1 січня 2012 року у Вінницькій області, чисельність наявного населення становила 1 641,2 тис. осіб (у 2007 р. – 1 686,5), з них міське населення – 814,1 тис. осіб (2007 р. – 813,0), або 49,6 % (2007 р. – 48,2 %) від загальної кількості жителів, сільське – 827,1 тис. осіб (2007 р. – 873,5) або 50,4 % від загальної кількості жителів (2007 р. – 51,8).

Тобто спостерігається поступова урбанізація населення через зменшення кількості сільського населення.

При цьому протягом всього періоду відбувалось підвищення коефіцієнту народжуваності з 10 у 2007 році до 10,9 у 2011 році при зниженні загального коефіцієнту смертності з 17,5 у 2007 році до 15,5 у 2011 році.

На початок 2012 року щільність наявного населення Вінницької області становила 61,7 осіб на кв. км, що є нижче середнього рівня по Україні (75,6 осіб на кв. км).

У 2011 році у Вінницькій області зареєстровано 12,9 тис. шлюбів, що на 2,1 тис. менше ніж у 2007 році (2007 р. – 15,0 тис.). З 2007 року по 2011 рік

простежується тенденція до зниження кількості розлучень з 6,4 тис. осіб у 2007 р. до 1,9 тис. осіб у 2011 році.

Другою важливою складовою, що формує кількісні зміни населення, є міграційні процеси. Чисельність прибулих перевищила кількість вибулих, що зумовило збільшення позитивного сальдо міграції. За 2007-2010 роки відбулося зростання міграційного приросту населення з -1,5 тис. осіб до 0,5 тис. осіб, тобто на 133 %. Так за коефіцієнтом міграційного приросту (скорочення) населення (на 1000 осіб наявного населення) найнижчий коефіцієнт був у 2007-2008 роках – (-1,0), тоді як у 2011 р. він став позитивним і склав 0,3.

ОСВІТА

У 2011 році система освіти Вінницької області включала 720 дошкільних навчальних закладів (з них 29 закладів не працювало). Кожний четвертий із зазначених закладів (24 %) не був придатний для цільового використання або перебував на капітальному ремонті, інші (52 %) не працювали внаслідок відсутності дітей, а також незабезпечення паливом, електроенергією, фінансуванням тощо. 41 % закладів не працювали 6–10 років, 34 % – 1–5 років, а 21 % – понад 10 років), в них виховується майже 49 тис. дітей; 963 загальноосвітні навчальні заклади, в яких навчалось 158,1 тис. учнів; 36 професійно-технічних навчальних заклади; 22 вищі навчальні заклади I-IV рівнів акредитації, в яких навчалось 48,4 тис. студентів.

Кількість підготовлених професійно-технічними закладами освіти кваліфікованих робітників зменшилась з 14,2 тис. осіб у 2007 р. до 9,8 тис. осіб у 2011 р. (на 31 %), при цьому зменшується й кількість закладів, що готують таких працівників (з 38 од. у 2007 р. до 36 од. у 2011 р.).

Мережа вищих навчальних закладів у 2011 р. становила 22 од. Зменшення кількості студентів пов'язане із зменшенням кількості вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, тоді як у закладах III-IV рівнів акредитації змін не відбулось. Основними напрямками підготовки спеціалістів з вищою освітою є економіка, комерція та підприємництво та охорона здоров'я.

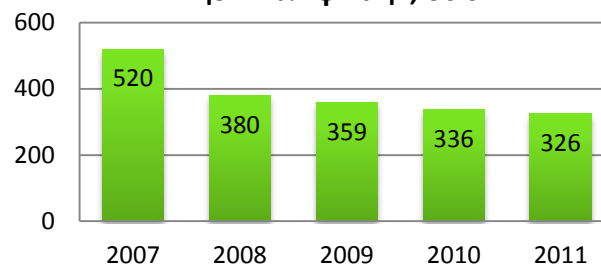
Поступово протягом 2007-2011 років зменшується кількість осіб, які навчилися новим професіям, з 7 тис. осіб у 2007 р. до 5,8 тис. осіб у 2011 р. (на 17 %). Також зменшується кількість осіб, які підвищили кваліфікацію, з 24,9 тис. осіб у 2007 р. до 23,5 тис. осіб у 2011 р. (на 6 %).

НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ

В області розміщена значна частина науково-дослідної інфраструктури,

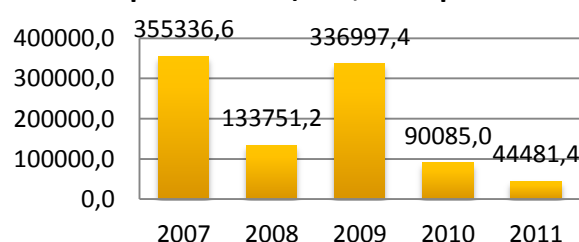
яка на сучасному етапі розвитку слабо задіяна в інноваційній діяльності країни, і разом з цим простежується чітка тенденція щодо погіршення значень показників інноваційного розвитку області за зазначений період.

Чисельність наукових кадрів вищої кваліфікації, осіб

Чисельність наукових кадрів вищої кваліфікації в області зменшилась з 520 осіб у 2007 р. до 326 осіб у 2011 р., тобто на 194 особи або на 37,3 %. У той же час відбувається поступове оновлення кадрового потенціалу наукових установ області.

Загальний обсяг інноваційних витрат у промисловості, у фактичних цінах; тис. грн.

Значно зменшилась кількість використаних рацпропозицій з 110 од. у 2007 р. до 70 од. у 2011 р. (36,4 %), а також загальна кількість використаних винаходів, корисних моделей і промислових зразків з 733 од. у 2007 р. до 177 од. у 2011 р. (75,9 %).

РАЙОННА
КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО
ШАРГОСЕЦЬКА ЦЕНТРАЛЬНА
РАЙОННА ЛІКАРНЯ
ПОЛІКЛІНІКА

Охорона здоров'я та відпочинок

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Протягом періоду 2007-2011 рр. кількість лікарняних закладів Вінницької області зменшилась з 131 до 68 од., або на 48 %. Різкий спад відбувся у 2011 році, коли кількість лікарняних закладів скоротилась на 53 од. (на 44 % до попереднього року). У динаміці кількості амбулаторно-поліклінічних закладів зменшення було ще більш відчутне та становило 66 % відносно 2007 року (2007 р. – 355 од., 2011 р. – 122 од.).

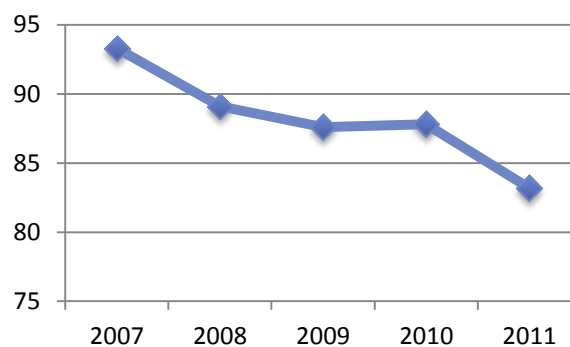
За весь період, кількість лікарняних ліжок зменшилась з 15,5 тис. од. у 2007 р. до 13,5 тис. од. у 2011 році (-13 % до 2007 року).

В динаміці забезпеченості лікарняними ліжками в лікарняних закладах Вінницької області на 10 000 осіб простежується тенденція до скорочення (2007 р. – 93,3, 2011 р. – 83,2), що складає -11 % до рівня 2007 року.

Кадровий потенціал охорони здоров'я області характеризується зниженням як кількості лікарів усіх спеціальностей з 8,4 тис. осіб у 2007 р. до

8,1 тис. осіб у 2011 р. (-4 %), так і зниженням кількості середнього медичного персоналу з 18,7 тис. осіб у 2007 р. до 17,5 тис. осіб у 2011 р. (-6 %).

Забезпеченість лікарняними ліжками на 10 000 осіб

Слід відмітити, що падіння за цими показниками відбулось в період з 2007 р. по 2008 р., з 2008 р. по 2011 р. показники залишалися незмінними.

■ Забезпеченість населення середнім медичним персоналом на 10 000 населення
■ Забезпеченість лікарями на 10 000 осіб

Протягом 2007-2011 років спостерігається зниження показників забезпеченості лікарів усіх спеціальностей з 50,6 осіб у 2007 р. до 49,7 осіб у 2011 р. (-2 % до 2007 року), та забезпеченості населення середнім медичним персоналом з 112,2 осіб в 2007 р. до 107,2 осіб у 2011 р., (-5 % до 2007 р.).

ТУРИЗМ І ВІДПОЧИНОК

На кінець 2011 року на державному обліку перебувало 4 307 нерухомих пам'яток історії та культури, з них 1 739 – археології, 1 893 – історії, 101 – монументального мистецтва, 526 – архітектури та містобудування, 47 од. – садово-паркового мистецтва та 1 од. – ландшафтна, 15 музеїв, 2 театри.

Найбільш відомі джерела мінеральної води знаходяться в м. Хмільнику. За мінеральним і газовим складом воду віднесено до радонової, вуглекислої, гідрокарбонатної, хлоридно-

Назва показника	2007	2008	2009	2010	2011
Кількість підприємств готельного господарства, од.	23	23	22	21	46
Кількість туристів, тис. осіб	47,8	49,2	37,3	38,5	36,6
Внутрішні туристи, тис. осіб	33,6	33	23,4	22,4	20,1
Кількість санаторіїв та закладів відпочинку одиниць, од.	31	30	30	30	31
Кількість осіб, оздоровлених у санаторіях та закладах відпочинку (осіб)	78605	81340	74072	66825	59128

Кількість туристів обслугованих суб'єктами туристичної діяльності області у період з 2007 року по 2011 рік впала на 76,6 %. Тоді як кількість внутрішніх туристів, тих що відвідала область на 59,8 %. Така тенденція породжена зниженням купівельної спроможності населення та наслідками світової фінансово-економічної кризи. Кількість осіб, оздоровлених у санаторіях та закладах відпочинку Вінницької області скоротилася до 75 % у 2011 році по відношенню до 2007 року.

В районах області розроблено нові туристичні маршрути: "Життя та творчість Марко Вовчок у Немирові",

кальцієво-натрієвої мінеральної води з високим вмістом марганцю, що являє собою бальнеологічну цінність.

В свою чергу, показник кількості підприємств готельного господарства у період з 2007 року по 2011 рік виріс на 200 % – з 23 одиниць до 46. Така ситуація у 2011 році склалася через те, що починаючи з 2011 року у загальній кількості підприємств готельного господарства враховуються юридичні особи та фізичні особи-підприємці.

"Життя та творчість О.Ф. Можайського", "Козацькими шляхами", колишня ставка Гітлера "Вервольф" та інші.

З набуттям чинності Закону України "Про сільський зелений туризм" на Вінниччині з'являється дедалі більше громадських організацій та суб'єктів підприємницької діяльності, зацікавлених у веденні бізнесу та налагодженні партнерських стосунків в цьому напрямку.

В області розвивається активний туризм. Вінницьким туристично-спортивним союзом розроблено 31 новий маршрут – 10 водних, 6 пішохідних, 6 велосипедних, 8 маршрутів вихідного дня та 1 лижний.

SWOT-аналіз

ВНУТРІШНІ ФАКТОРИ

Сильні сторони (S):

- Географічне розташування, транзитний потенціал
- Наявність значних розвіданих запасів мінерально-сировинних ресурсів
- Значний потенціал для розвитку туристично-рекреаційної сфери
- Розвинуте транспортне сполучення та інфраструктура
- Потужний сільськогосподарський комплекс
- Високий рівень кооперації з переробними підприємствами
- Концентрація підприємств харчової промисловості
- Наявність конкурентоспроможних підприємств машинобудування, приладобудування, хімічної промисловості
- Зниження рівня забруднення навколишнього середовища
- Налагодження переробки вторинної сировини та відходів
- Наявність прикладів енергетичної диверсифікації виробництва
- Значний резерв енергетичних потужностей
- Позитивна динаміка росту малого та середнього бізнесу
- Позитивний досвід залучення інвесторів у регіон
- Стабільна та прогнозована суспільно-політична ситуація
- Наявність науково-інноваційного потенціалу
- Конкурентні умови залучення робочої сили до регіону
- Наявність розвинутої освітньої мережі ВНЗ

Слабкі сторони (W):

- Однобокий рівень розвитку інфраструктури бізнесу
- Технічна та моральна зношеність інфраструктури, в тому числі комунальної інфраструктури
- Значний моральний і фізичний знос обладнання та недостатня технологічна забезпеченість підприємств
- Нераціональне використання земельних (висока частка сільськогосподарських угідь та їх розораність) і водних ресурсів, недосконала система контролю за використанням земельного і водного фонду
- Значний рівень відтоку активних і кваліфікованих працівників за межі регіону в пошуках більш високих заробітних плат
- Слабо диверсифікована економіка

ЗОВІШНІ ФАКТОРИ

Сприятливі можливості (О):

- Зацікавленість зовнішніх інвесторів регіоном
- Наявність проведеної реструктуризації існуючих виробництв
- Розвиток інноваційних виробництв, зростання підприємств з високотехнологічними виробництвами
- Формування кластерів переробної промисловості
- Надання державної допомоги для диверсифікації надлишкових потужностей цукрової та спиртової галузей
- Створення міжнародних транспортних коридорів на території області
- Зростання внутрішнього попиту на окремі види продукції
- Впорядкування земельних відносин на селі
- Впровадження системи державної підтримки сільськогосподарських підприємств
- Впровадження державних програм виробництва екологічно чистих продуктів харчування
- Розвиток транскордонних економічних відносин
- Наближення рівнів стандартів України до стандартів ЄС
- Спрощення процедури отримання дозволів та ліцензій
- Допомога міжнародних організацій з економічного розвитку

Загрози (Т):

- Політична та фінансова залежність від центру (централізації фінансових ресурсів), що обмежує можливості регіонального розвитку
- Нераціональна державна регуляторна політика, що загрожує занепаду провідних галузей економіки Вінниччини
- Зменшення абсолютного приросту прямих іноземних інвестицій
- Недосконалість нормативної бази із регулювання інвестиційними процесами і недостатній захист прав інвесторів
- Зростання цін на енергоресурси обмежує можливості розвитку традиційних секторів економіки області
- Низький рівень управління державною власністю
- Обмеженість фінансових ресурсів (відсутність дешевих кредитів), первинного капіталу
- Відсутність стратегічних рішень щодо політики Ладижинської ТЕС
- Зростання тіньового сектору економіки
- Перешкоди щодо розвитку ринків сільськогосподарської продукції
- Інтеграція до міжнародних торгово-економічних структур і організацій, що несе загрози витіснення вітчизняного виробника закордонним

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ТА СТРАТЕГІЧНА КАРТА

Стратегічні цілі

З урахуванням стратегічного бачення, мети Стратегії та пріоритетних напрямів розвитку економіки Вінницької області були сформульовані наведені нижче стратегічні цілі та завдання на період до 2020 року, а також очікувані результати від їх досягнення.

I. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ІНВЕСТИЦІЇ (БАЗИСНИЙ БЛОК)

Ціль 1. Зменшення технічної та моральної зношеності об'єктів виробничої та соціальної інфраструктури.

Ціль 2. Залучення прямих іноземних інвестицій в економіку області.

Ціль 3. Відновлення основних засобів виробництва.

Ціль 4. Забезпечення належного рівня розвитку інфраструктури бізнесу.

Ціль 5. Збільшення рівня використання альтернативних та відновлювальних джерел енергії.

Ціль 6. Зменшення рівня забруднення навколишнього середовища.

II. РОЗВИТОК ОСВІТИ, НАУКИ, ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я, КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ (СОЦІАЛЬНИЙ БЛОК)

Ціль 7. Розвиток туристично-рекреаційної сфери.

Ціль 8. Розвиток наукового та інноваційного потенціалу.

Ціль 9. Підвищення якості освіти.

Ціль 10. Збереження трудових ресурсів області.

Ціль 11. Забезпечення населення якісним медичним обслуговуванням.

Ціль 12. Розвиток транскордонних відносин.

III. РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОСТІ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (ЕКОНОМІЧНИЙ БЛОК)

Ціль 13. Виробництво екологічно чистих продуктів харчування.

Ціль 14. Диверсифікація економіки регіону.

Ціль 15. Підтримка розвитку малого та середнього бізнесу.

Ціль 16. Підтримка інтенсивного розвитку сільського господарства.

IV. БЮДЖЕТ РЕГІОНУ ТА МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ (ФІНАНСОВИЙ БЛОК)

Ціль 17. Забезпечення збалансованості бюджету області.

Ціль 18. Забезпечення 100% фінансування програм соціально-економічного розвитку регіону.

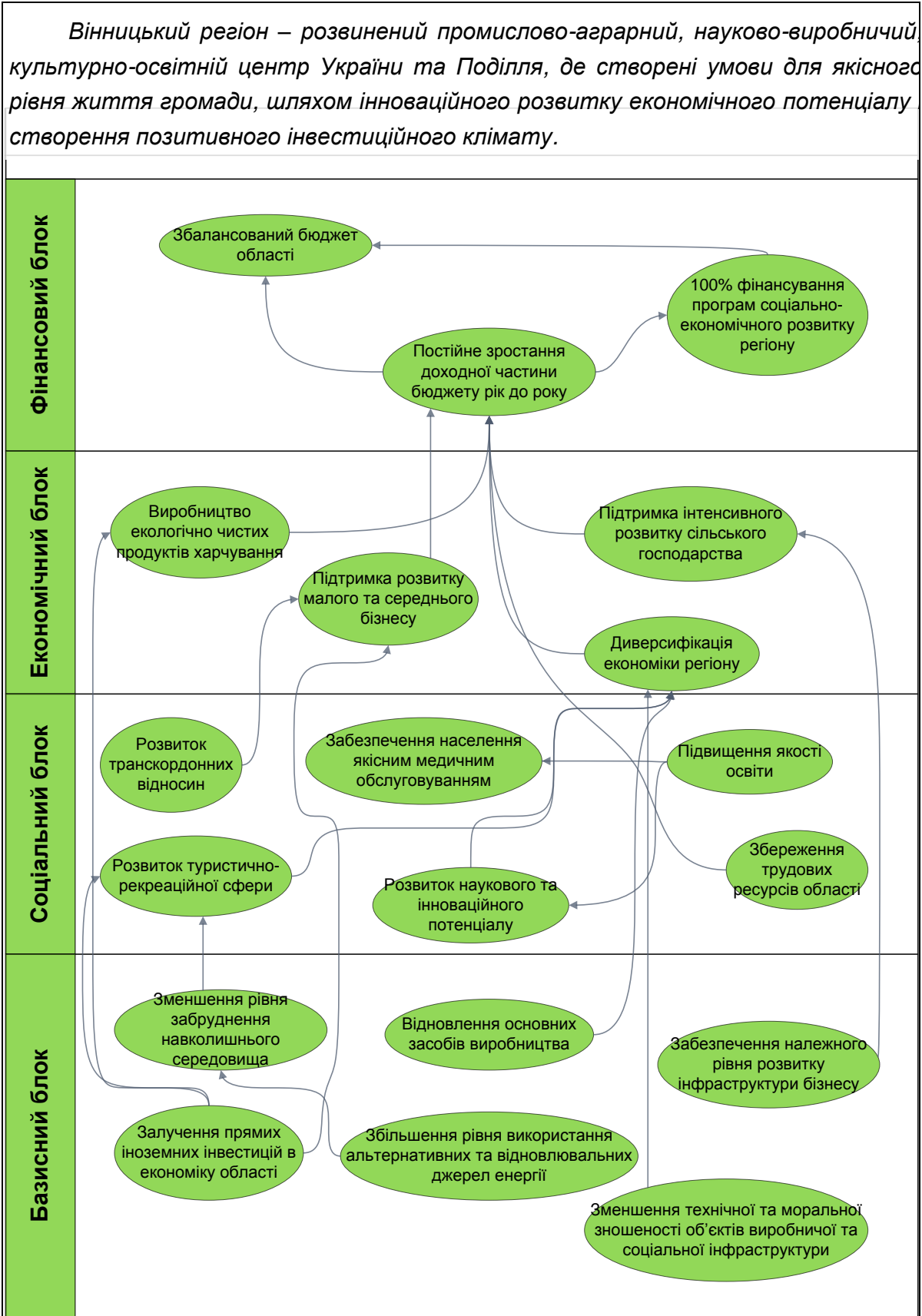
Ціль 19. Забезпечення постійного зростання доходної частини бюджету рік до року.

Стратегічна карта

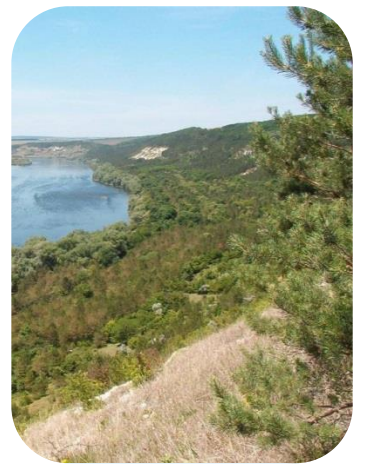
Зазначені стратегічні цілі пропонується згрупувати та оформити у вигляді "стратегічної карти", що згодом дасть

змогу більша наочно аналізувати хід реалізації стратегії.

ДОДАТКИ

Показники оцінки виконання стратегічних цілей

I. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ІНВЕСТИЦІЇ (БАЗИСНИЙ БЛОК)

Ціль 1. Зменшення технічної та моральної зношеності об'єктів виробничої та соціальної інфраструктури.

1.1. Питома вага протяжності теплових та парових мереж, що перебувають у ветхому та аварійному стані, відсотків до загальної протяжності таких мереж

1.2. Питома вага протяжності водопровідних мереж, що перебувають у ветхому та аварійному стані, відсотків до загальної протяжності таких мереж

1.3. Питома вага протяжності каналізаційних мереж, що перебувають у ветхому та аварійному стані, відсотків до загальної протяжності таких мереж

1.4. Питома вага населення, яке проживає у ветхих та аварійних житлових будинках, у загальній кількості населення, відсотків

Ціль 2. Залучення прямих іноземних інвестицій в економіку області.

2.1. Темп зростання (зменшення) обсягу прямих іноземних інвестицій, відсотків до обсягів на початок року

2.2. Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одиницю населення наростаючим підсумком з початку інвестування, доларів США

Ціль 3. Відновлення основних засобів виробництва.

3.1. Ступінь зносу основних засобів, відсотків

3.2. Введення в дію нових основних засобів, млн.грн.

Ціль 4. Забезпечення належного рівня розвитку інфраструктури бізнесу.

4.1. Кількість об'єктів інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва (бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, фондів підтримки підприємництва) на 10 тис. осіб наявного населення, одиниць

Ціль 5. Збільшення рівня використання альтернативних та відновлювальних джерел енергії.

5.1. Споживання окремих видів енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти, т у.п.

5.2. Збільшення потужності альтернативних джерел енергії загального користування, відсотків до попереднього року

Ціль 6. Зменшення рівня забруднення навколишнього середовища.

6.1. Темп зростання (зменшення) викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в розрахунку на одиницю населення, відсотків до попереднього року

6.2. Темп зростання (зменшення) викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами в розрахунку на одиницю населення, відсотків до попереднього року

6.3. Частка відходів, видалених у спеціально відведені місця чи об'єкти або спалених (без отримання енергії), у загальному обсязі утворених відходів, відсотків

II. РОЗВИТОК ОСВІТИ, НАУКИ, ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я, КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ (СОЦІАЛЬНИЙ БЛОК)

Ціль 7. Розвиток туристично-рекреаційної сфери.

7.1. Кількість туристів та екскурсантів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності області, тис.осіб

7.2. Одноразова місткість готелів та аналогічних засобів розміщування, місць

Ціль 8. Розвиток наукового та інноваційного потенціалу.

8.1. Обсяг реалізованої інноваційної продукції, млн.грн.

Ціль 9. Підвищення якості освіти.

9.1. Середня відстань, що повинна подолати дитина шкільного віку до найближчого загальноосвітнього навчального заходу, км.

9.2. Випуск спеціалістів усіх рівнів кваліфікації з вищих навчальних заходів, тис.

Ціль 10. Збереження трудових ресурсів області.

10.1. Коефіцієнт вибуття економічно активного населення з області

10.2. Середньомісячна реальна заробітна плата найманих працівників, грн.

Ціль 11. Забезпечення населення якісним медичним обслуговуванням.

11.1. Кількість лікарів усіх спеціальностей на 10 тис населення

11.2. Рівень захворюваності за класами хвороб

Ціль 12. Розвиток транскордонних відносин.

12.1. Кількість спільних із іншими регіонами та міжнародних проектів та програм

12.2. Середній розмір бюджету спільних із іншими регіонами та міжнародних проектів, млн.дол.США

III. РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОСТІ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (ЕКОНОМІЧНИЙ БЛОК)

Ціль 13. Виробництво екологічно чистих продуктів харчування.

13.1. Обсяг виробництва екологічно чистих продуктів харчування, млн.грн.

Ціль 14. Диверсифікація економіки регіону.

14.1. Частка галузей, що не відносяться до галузей спеціалізації області в структурі виробництва за видами економічної діяльності, відсотків

14.2. Рентабельність операційної діяльності галузей, що не відносяться до галузей спеціалізації області, %

Ціль 15. Підтримка розвитку малого та середнього бізнесу.

15.1. Обсяг коштів обласного бюджету, спрямованих на фінансово-кредитну підтримку суб'єктів малого підприємництва у розрахунку на 10 тис. малих підприємств, тис. гривень

Ціль 16. Підтримка інтенсивного розвитку сільського господарства.

16.1. Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва, відсотків до відповідного періоду попереднього року

16.2. Обсяг виробництва сільськогосподарської продукції на 100 гектарів сільськогосподарських угідь, гривень на гектар

IV. БЮДЖЕТ РЕГІОНУ ТА МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ (ФІНАНСОВИЙ БЛОК)

Ціль 17. Забезпечення збалансованості бюджету області.

17.1. Рівень дефіциту обласного бюджету, відсотків

17.2. Рівень виконання доходів обласного бюджету, відсотків до затверджених річних показників

17.3. Рівень виконання видатків обласного бюджету, відсотків до затверджених річних показників

Ціль 18. Забезпечення 100% фінансування програм соціально-економічного розвитку регіону.

18.1. Частка програм, що профінансовані на 100%, відсотків від загальної кількості програм

Ціль 19. Забезпечення постійного зростання доходної частини бюджету рік до року.

19.1. Темп зростання розміру доходної частини бюджету Вінницької області, відсотків до попереднього року